Molí i fàbrica del Tori

Sant Quintí de Mediona

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Emplaçament	Camí que surt de ca l'Hortolà. Trencar a mà dreta abans de travessar la riera. Uns 150 m direcció W

Coordenades:

Latitud:	41.45919
Longitud:	1.66183
UTM Est (X):	388241
UTM Nord (Y):	4590598

Classificació

Número de fitxa	08236 - 44
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVIII-XIX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Presenta un important grau de deteriorament
Protecció	Física
Observacions protecció:	Recinte tancat
Accés	Fàcil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 024A00032
Fitxes associades:	Rec de Baix Font del Tori
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero
Data de registre de la fitxa:	dl., 26/06/2000 - 02:00

Descripció

Antic molí paperer al qual posteriorment s'hi adossà l'edifici d'una fàbrica. El molí és una construcció de dimensions modestes. La fàbrica, adossada perpendicularment, és una construcció més gran, de planta rectangular, amb planta baixa i dos pisos. Té un portal metàl·lic amb una inscripció. Entre els dos edificis hi ha un pati tancat.

Observacions:

Inscripció del portal de la fàbrica: " AÑO 1879/ G R/ MES DE ENERO/ Dirigido por/ Pablo Soler"
(Les inicials G.R. corresponen a l'antic propietari Sr. Gilera).

Història

L'any 1752 Silvestre Busquets, pagès, va obtenir el permís per construir un molí paperer en una peça de terra de la seva propietat a cal Tori. El projecte presentat va ser autoritzat a prendre l'aigua de la font de la Tria a canvi de pagar 35 o 40 lliures anuals. Paula Busquets, filla de Silvestre Busquets, va vendre el molí l'any 1826 a Josep Mata i al seu fill Joan. Aquell mateix any Miquel Mata i la seva esposa els el van comprar. Posteriorment s'instal·là una fàbrica de filats, que començà a funcionar el 1867, al costat del molí. L'any 1871 Faustí Gili i Antònia Aguilera volien augmentar-ne la força motriu variant el canal de desguàs i aprofitant un salt d'aigua de 7, 59 metres que havia de moure una roda hidràulica de 7,18 metres de diàmetre. Aquesta fàbrica feia filats de llana amb 220 fusos i màquina de cardar i de batanar. Les obres van endarrerir-se un temps a causa de les contínues incursions de partides carlines, però finalment van quedar enllestides el 14 d'agost de 1879. L'any 1901, quan feia cinc anys que ningú no treballava el molí, Josep Brugal (de Manresa) i Ricard Fortuny (de Barcelona) van intentar fer paper al molí després que una rierada destruís la resclosa de la font de la Tria. El salt era de 4,5 metres, amb un cabal de 50 litres/segon, i proporcionava una força de 2 o 3 cavalls.

Bibliografia

ARGEMÍ, Xavier; SADURNÍ, M. Teresa; SERRA, Joan: Sant Quintí de Mediona. Sant Quintí de Mediona, 1999, pp 129, 131, 195, 197, 205.
CASANOVAS, Esther; ESTEVE, Xavier; GUILLÉN, Lídia: La conca del paper: parc temàtic. Propostes per a un model d'ordenació del territori i recuperació del medi natural i urbà. 1997.
MADURELL i MARIMON, J.M. El paper a les terres catalanes. Contribució a la seva història. 2 vols. Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona, 1972.
"El PSC fa una proposició al Parlament per a la conservació dels molins paperers", a Tres de Vuit, Vilafranca del Penedès (19-5-2000)

